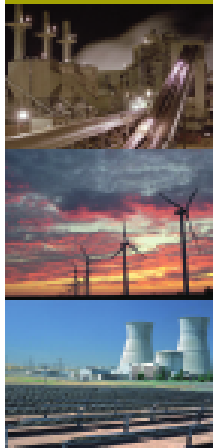
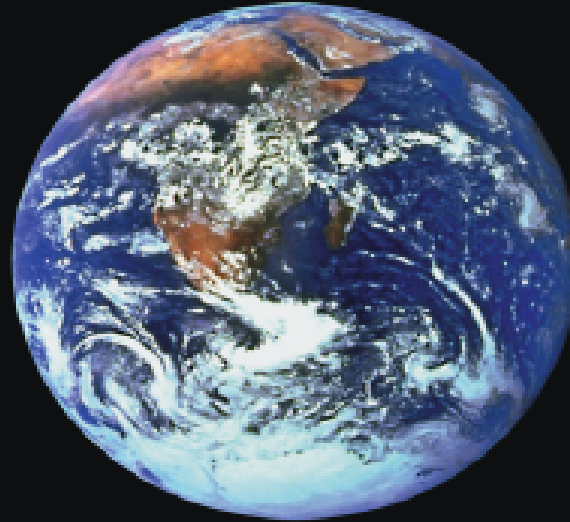

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno
2008ko uztailaren 7a

energia urriko mundu baterako gida

gorka bueno

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno

2008ko uztailaren 7a

Karbono gabeko energia-iturri guztien artean, eguzkiaren erradiazioak zati handiena ematen du, alde nabarmenarekin. Lurrak eguzkitik ordu bakar batean atzematen duen energia ($4,3 \times 10^{20}$ joule), planetan urte oso batean kontsumitzen dena ($4,1 \times 10^{20}$ joule) baino gehiago da.

Sunlight provides by far the largest of all carbon-neutral energy sources. More energy from sunlight strikes the Earth in one hour (4.3×10^{20} J) than all the energy consumed on the planet in a year (4.1×10^{20} J).

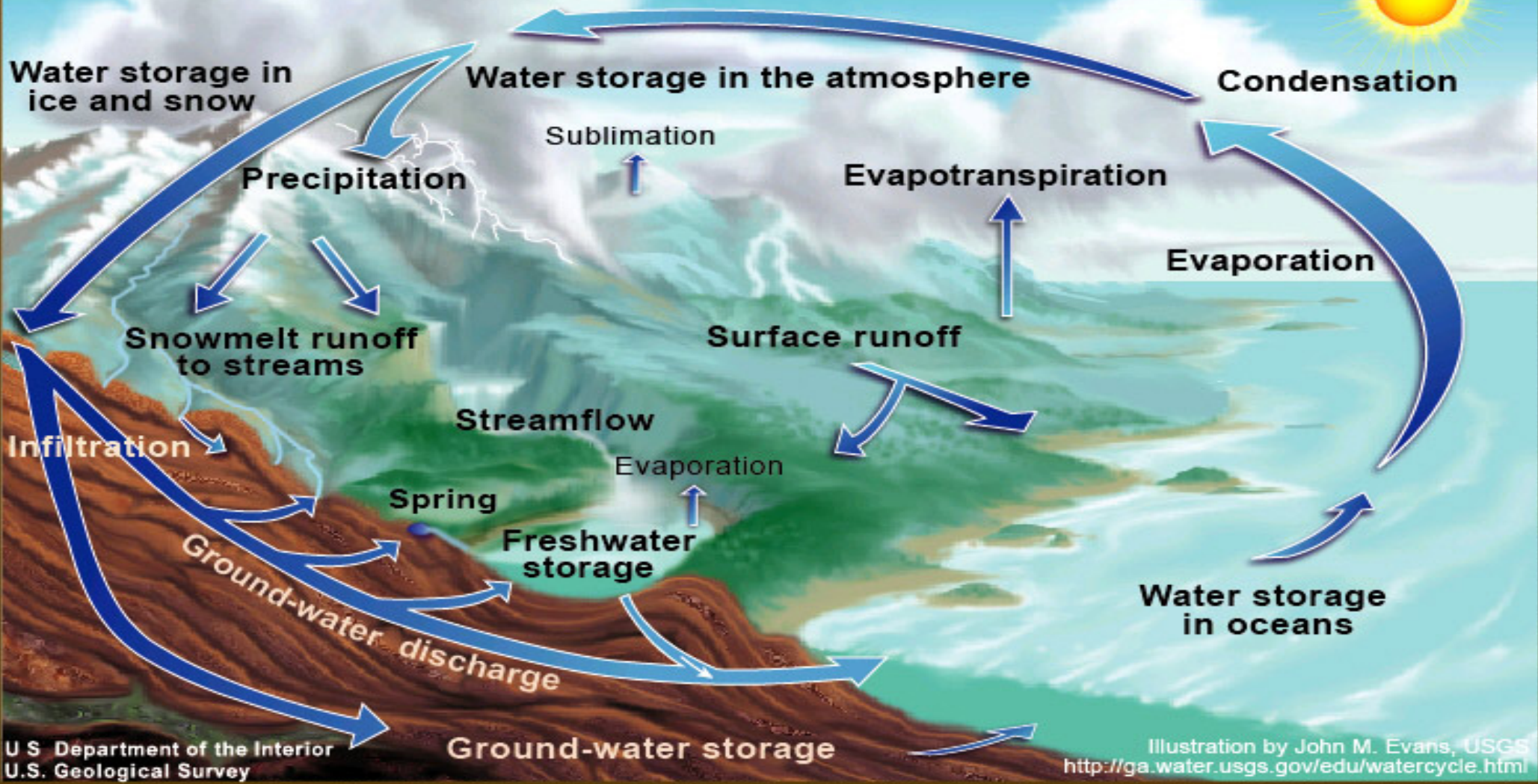
Basic Research Needs for Solar Energy Utilization,
Office of Science, U.S. Department of Energy,
2005eko apirila, ix. or.

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno
2008ko uztailaren 7a

The Water Cycle

U S Department of the Interior
U.S. Geological Survey

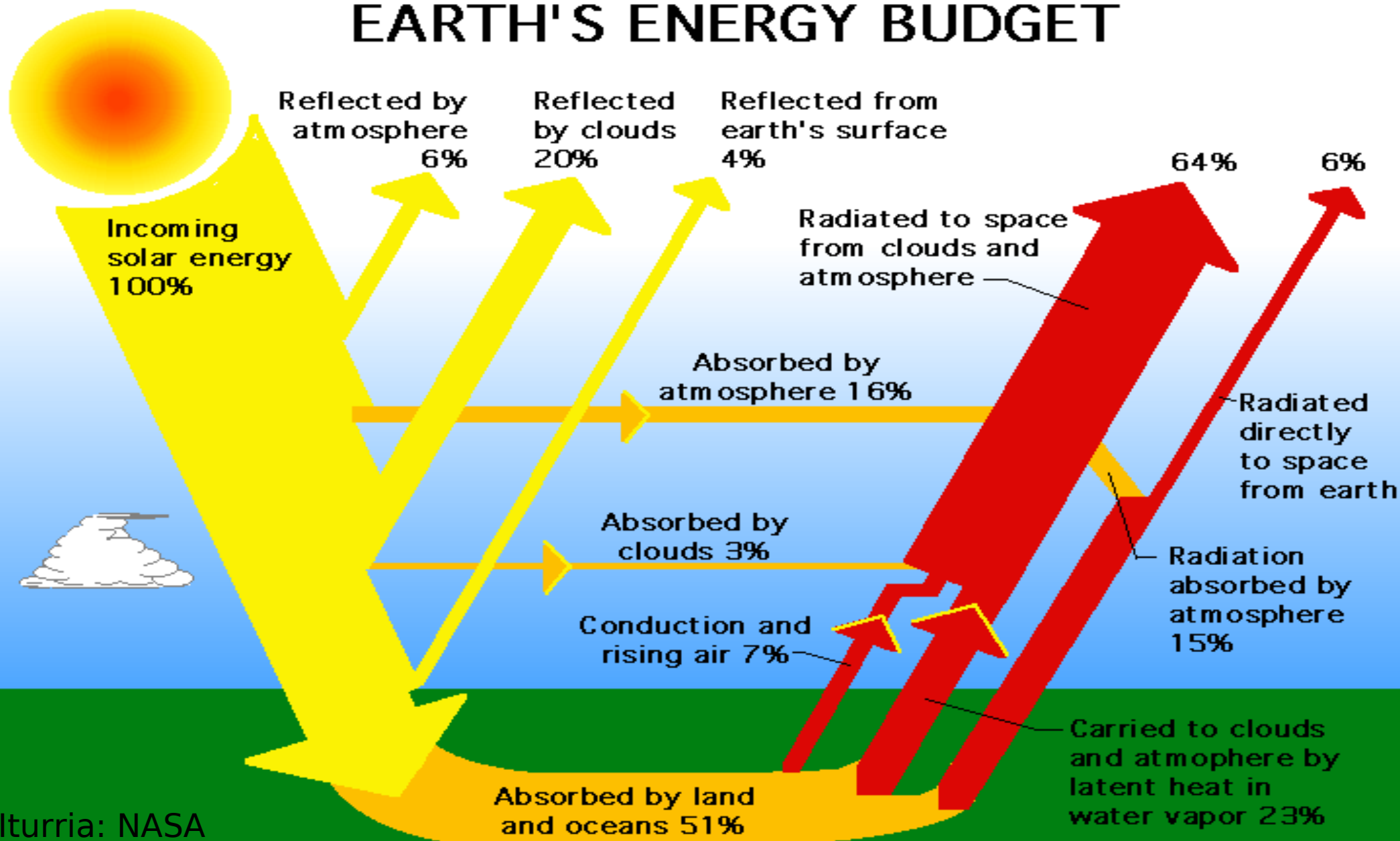
Illustration by John M. Evans, USGS
<http://ga.water.usgs.gov/edu/watercycle.html>

Iturria: USGS
<http://ga.water.usgs.gov/edu/watercycleprecipitation.html>

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno
2008ko uztailaren 7a

EARTH'S ENERGY BUDGET

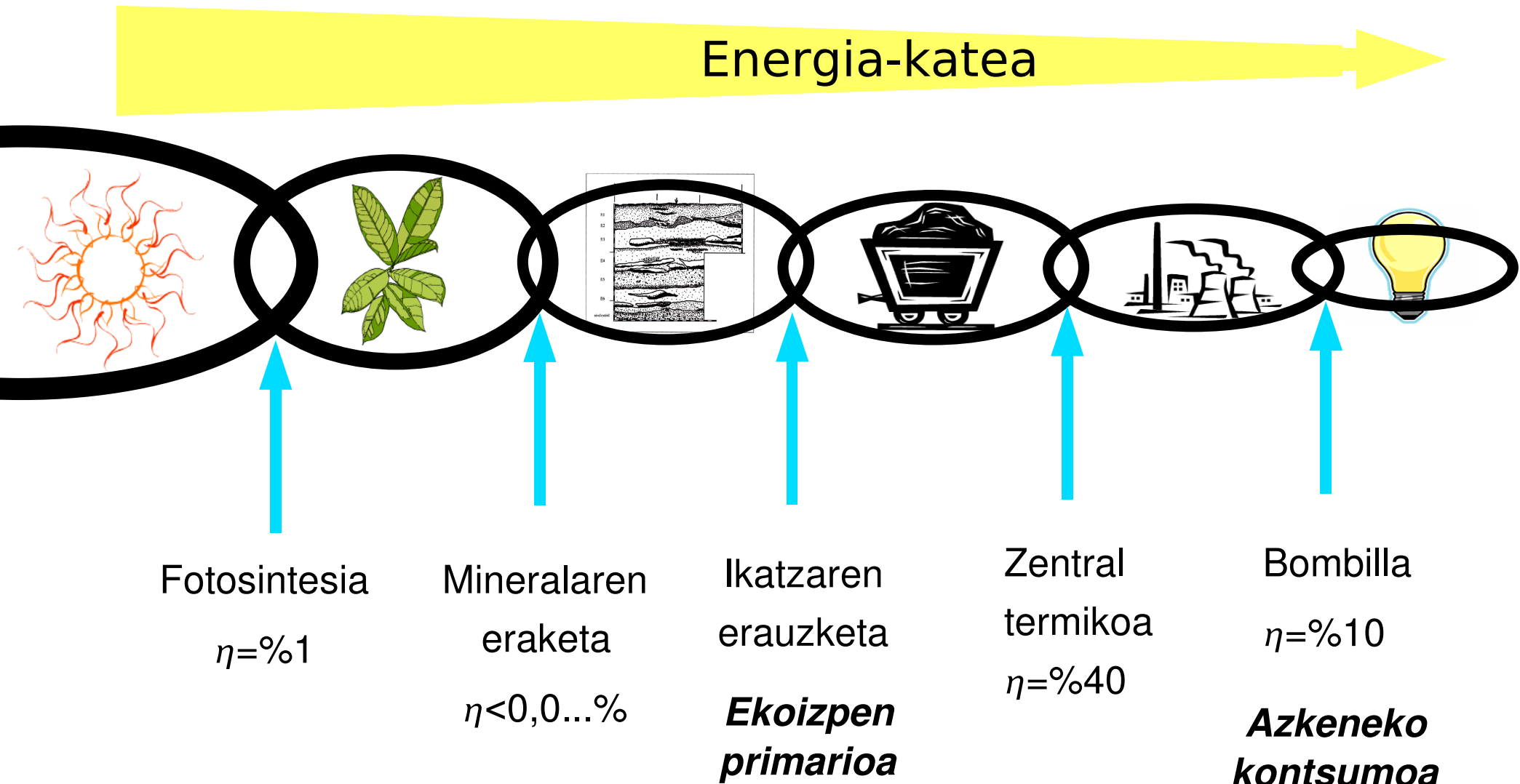

Iturria: NASA

<http://asd-www.larc.nasa.gov/erbe/components2.gif>

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno
2008ko uztailaren 7a

Gizateriaren energia kontsumoa izugarria da

Energia fluxu batzuk (1 EJ berdin 10^{18} joule)

Lurrak bidean atzematen duen eguzki-energia	5 430 000 EJ	%100
Planetako ur-zikloa eragiten duen energia-fluxua	1 260 000 EJ	%23
Biomasan harrapatutako energia (fotosintesia)	1 700 EJ	%0,031
Planetako energia-fluxu geotermikoa	1 260 EJ	%0,023
Erregai fosilen kontsumoa	370 EJ	%0,007
Planetako ibai guztien energia hidraulikoa	300 EJ	%0,006

Zenbateko guztiak mundu mailan, urteko.

- ✓ Naturan aurki daitezkeen energia-fluxu askok ezin dute iraunkortasunez erregai fosilen kontsumoa ordezkatu.

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno
2008ko uztailaren 7a

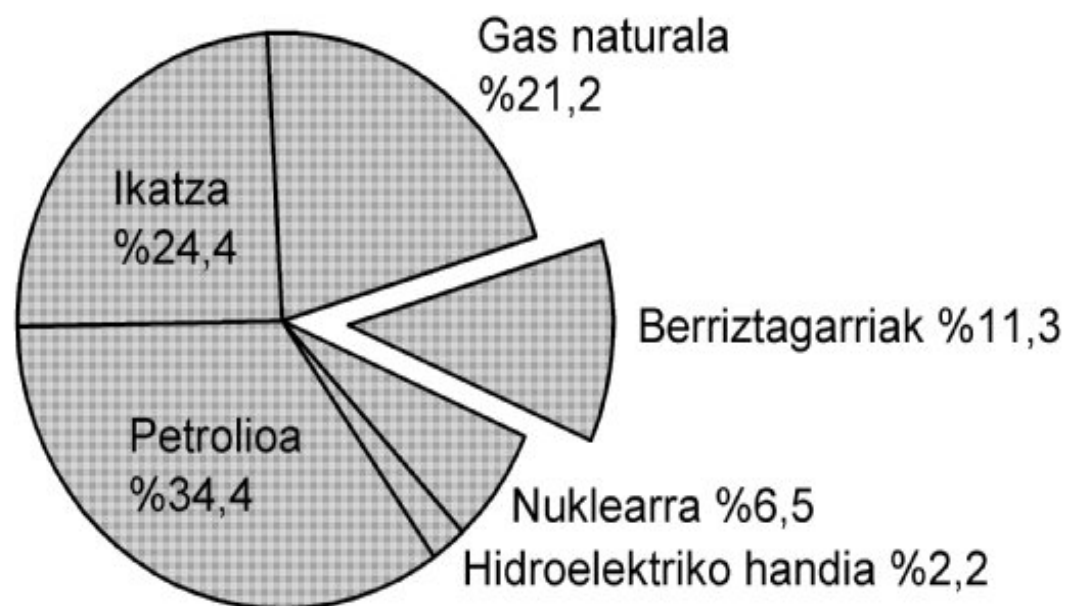
***Erregai fosilak kontsumitzea
zera da: errentetatik bizitzea***

***Berriztagarrietatik bizitzea
destajuan lan egitea bezalakoa da***

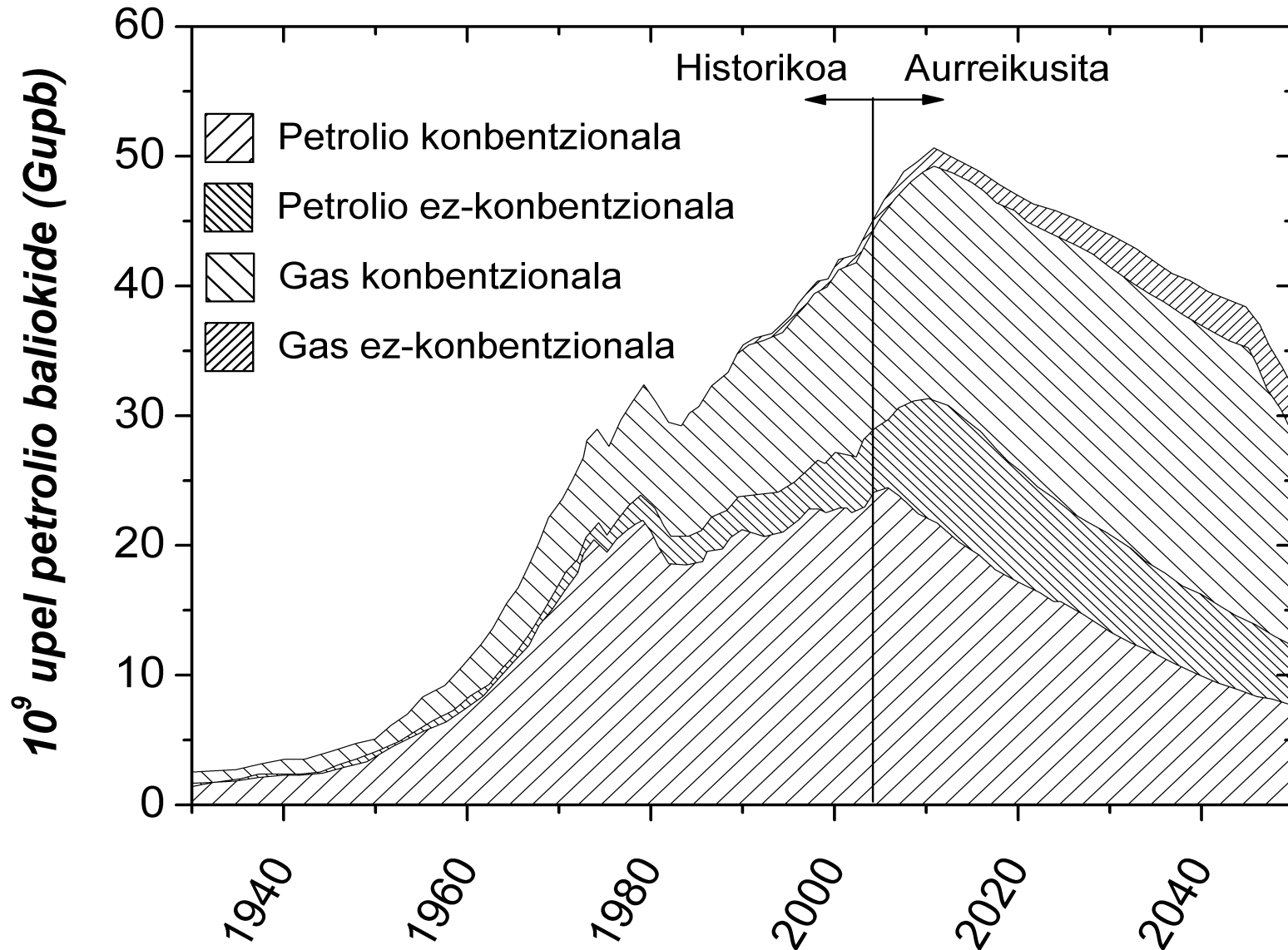

Energia primarioa 2004an: 10.970 Mtpb

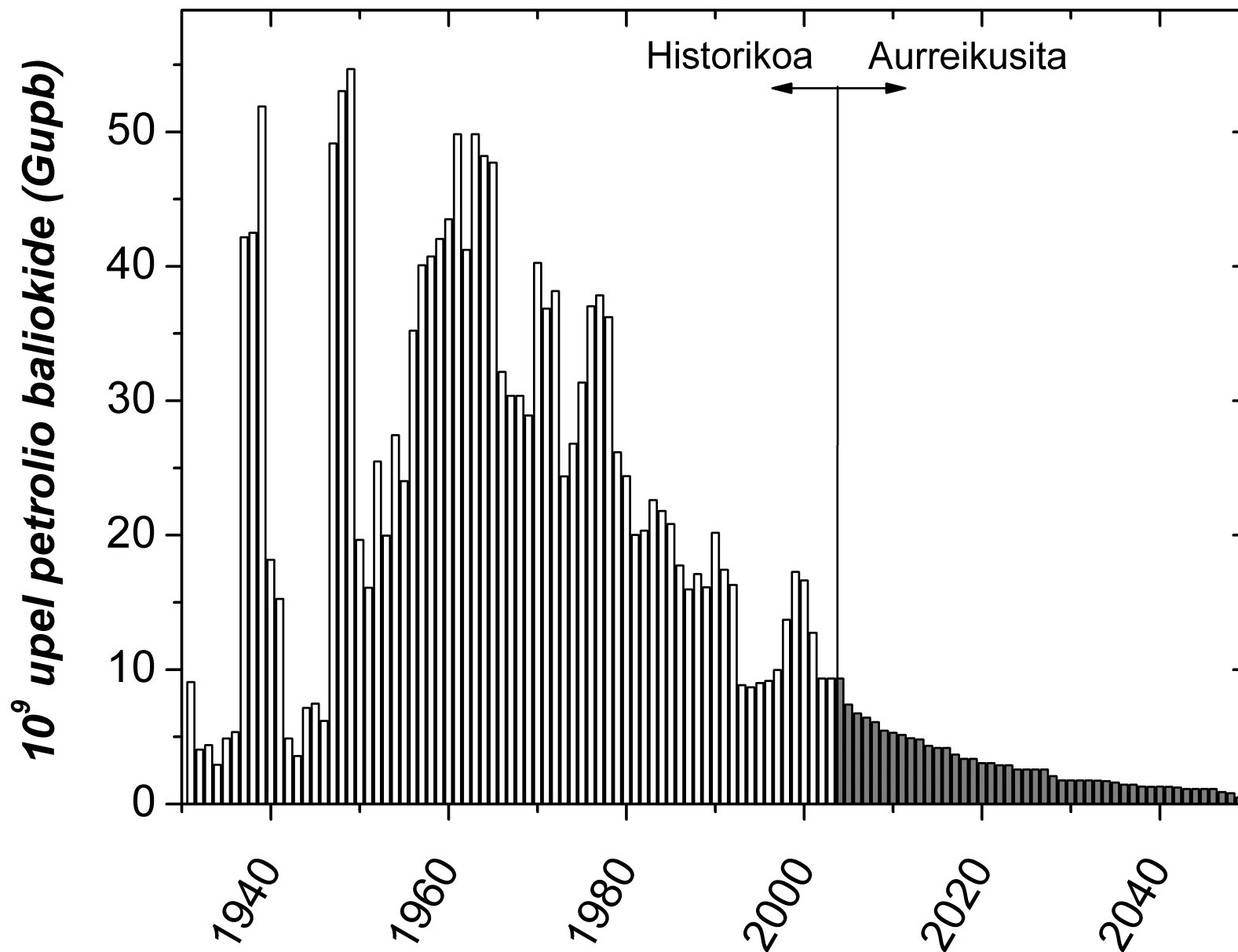

Munduko petrolio eta gas naturalaren ekoizpenaren bilakaera historikoa eta aurreikuspenak

Petrolio hobien aurkikuntzen bilakaera historikoa eta aurreikuspenak

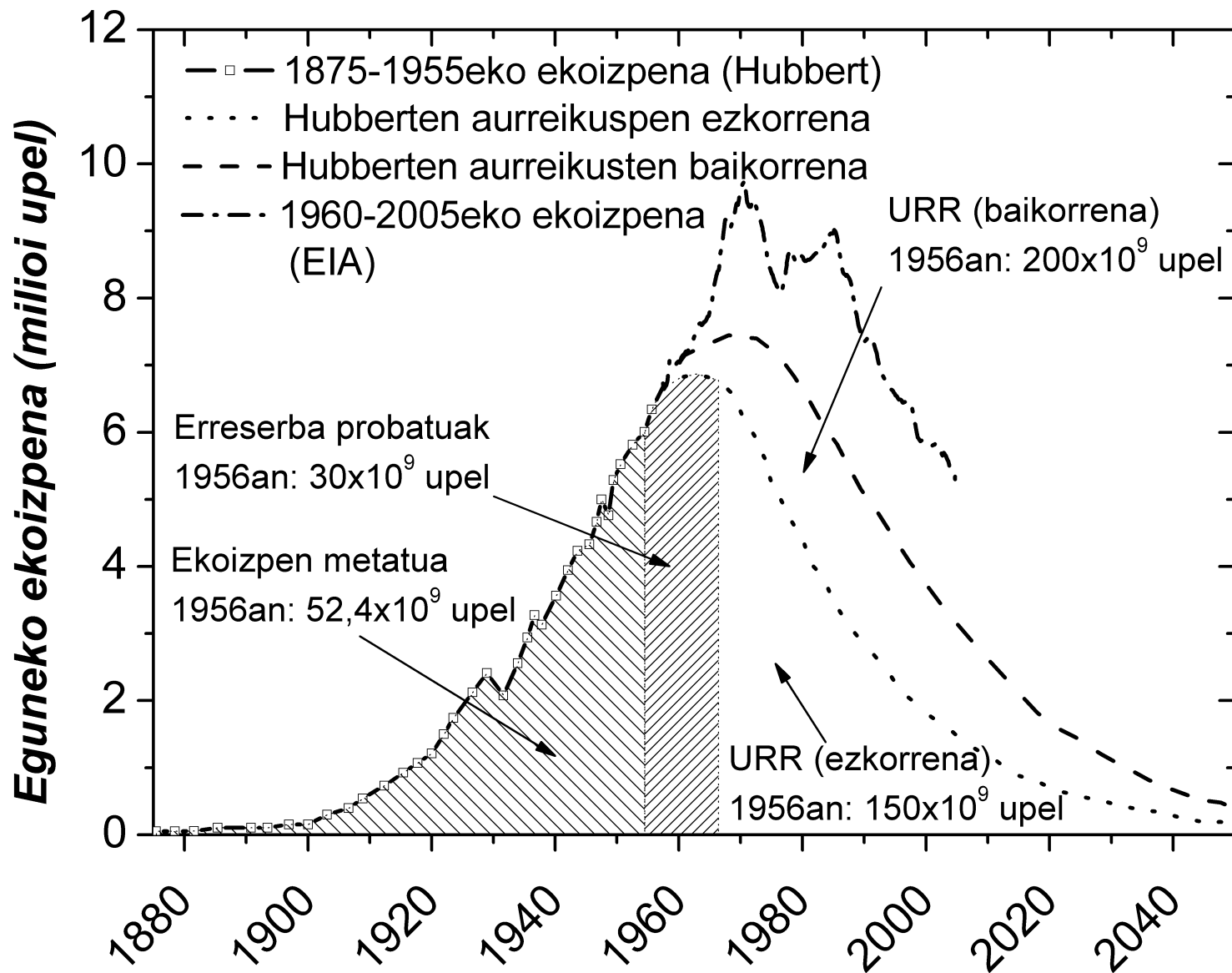

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno

2008ko uztailaren 7a

AEBetako petrolio ekoizpenaren bilakaera historikoa eta aurreikuspenak, Hubbert-en arabera

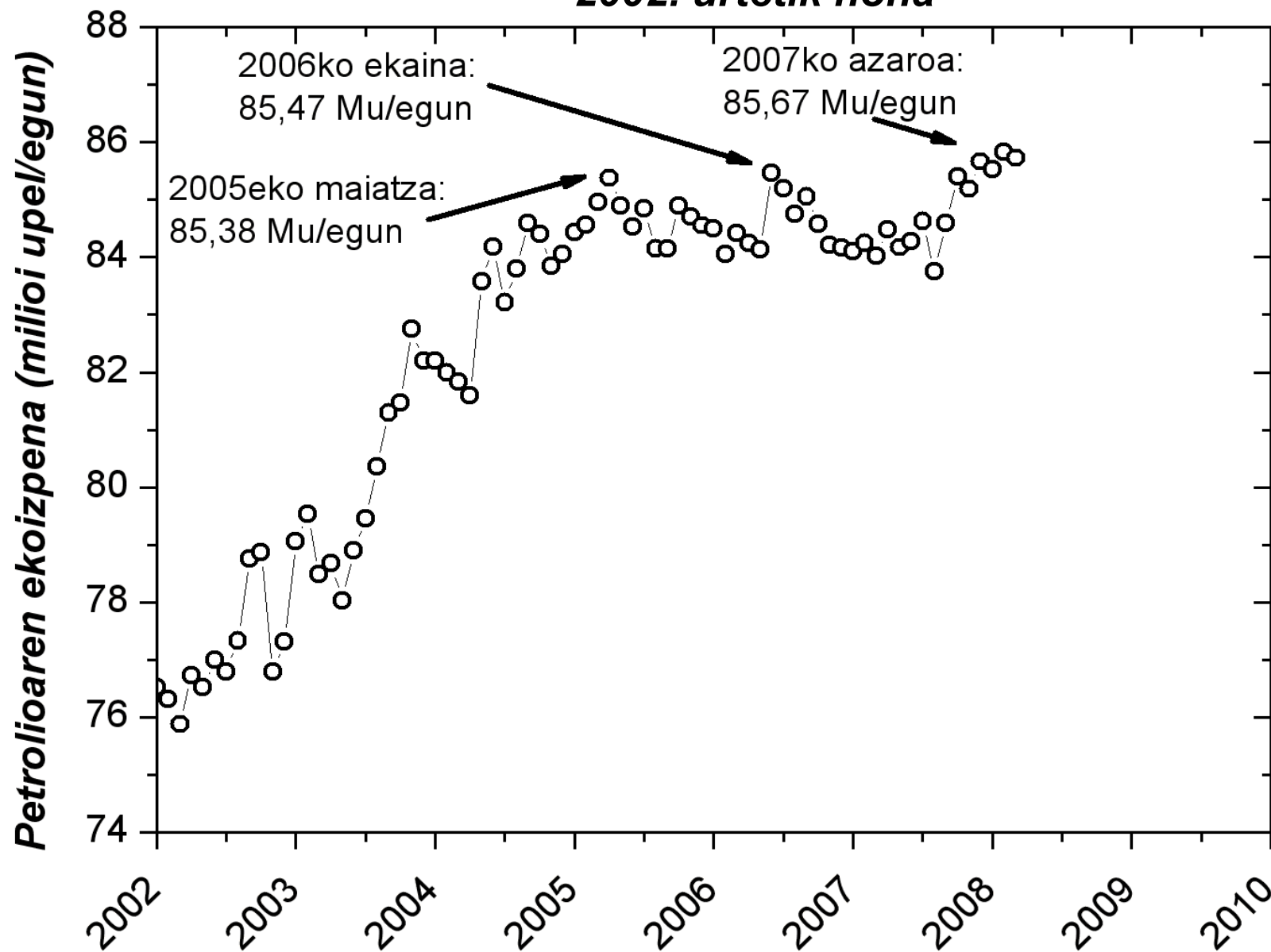

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno

2008ko uztailaren 7a

Munduko petrolio ekoizpenaren bilakaera 2002. urtetik hona

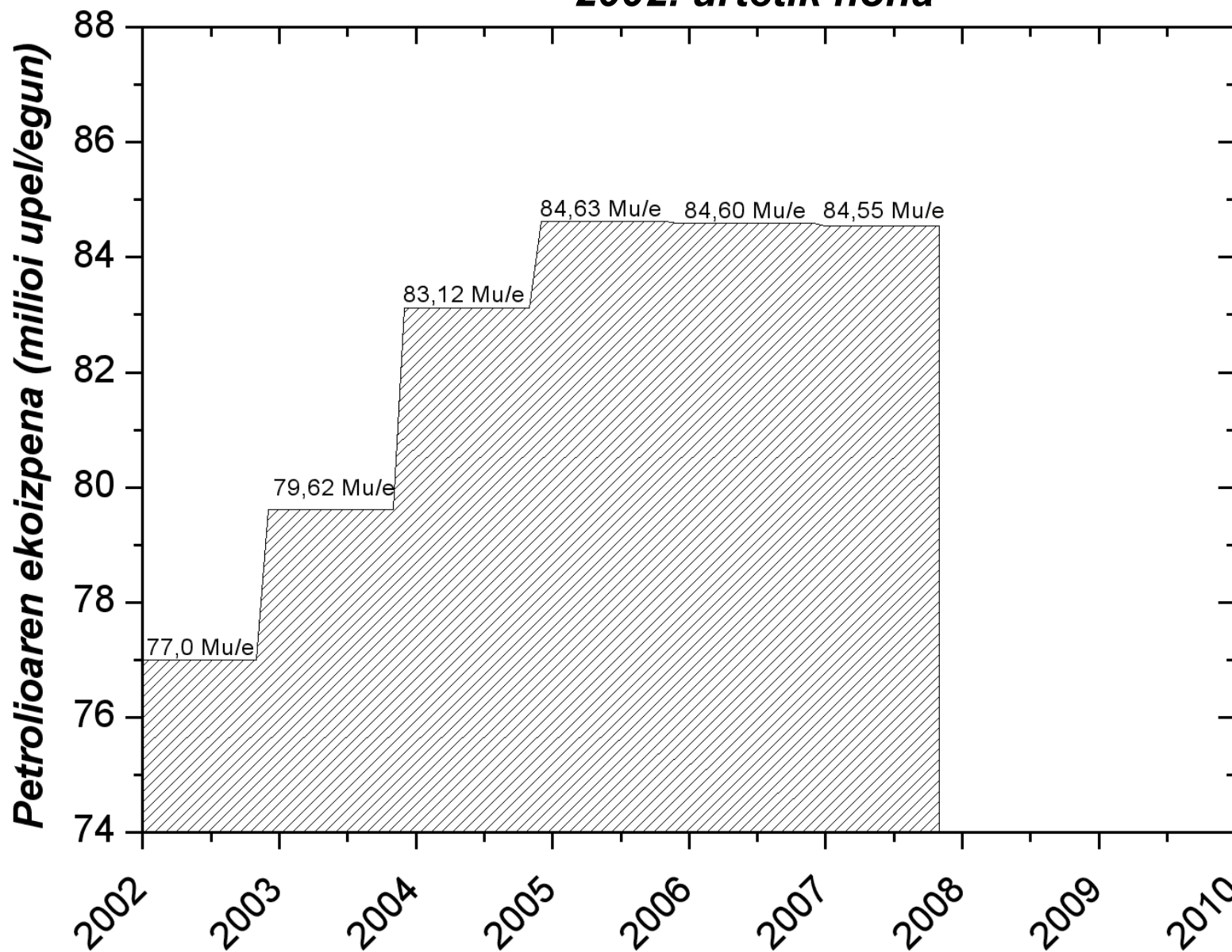

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno

2008ko uztailaren 7a

Munduko petrolio ekoizpenaren bilakaera 2002. urtetik hona

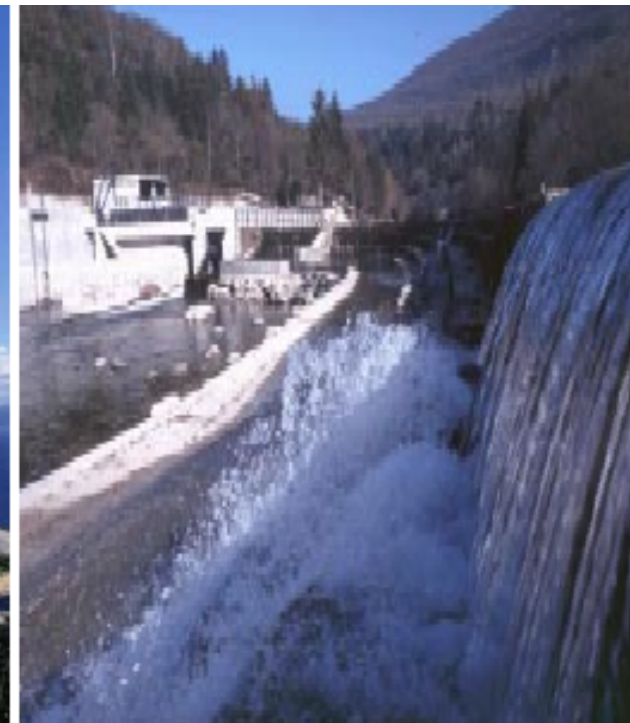

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno

2008ko uztailaren 7a

- ✓ Berriztagarrien teknologia ***puntako teknologia*** da.
- ✓ Berriztagarrien energia-kateak motz-motzak dira.
- ✓ Orokorrean, teknologia berriztagarrien efizientziak altuak dira.
- ✓ Energia-fluxu berriztagarriak (eguzki irradiazioa, haizea...) doakoak dira.

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno

2008ko uztailaren 7a

Energia eolikoa

- ✓ Teknologia nahiko heldua: etorkizuneko berrikuntzak, potentzia handitzearen aldetik etorriko dira (10 MW-eko aerosorgailuak?)
- ✓ Energia elektrikoaren kostua (2005ean, Espainian): **8 cent€/kWh**
Kostuak lehiakorak dira (merkatuan: 7 cent€/kWh).
- ✓ Ustiapen eredua oso aproposa da energia alorreko enpresa eta korporazio handientzat: sistemen potentzia nahiko handia izan daiteke.
- ✓ Aerosorgailuen potentziak:
ON-SHORE (lurrean), 800 kW-2 MW
OFF-SHORE (itsasoan), 2-5 MW

REpower 5M
Alemania, 2005

Azken belaunaldiko aerosorgailuak

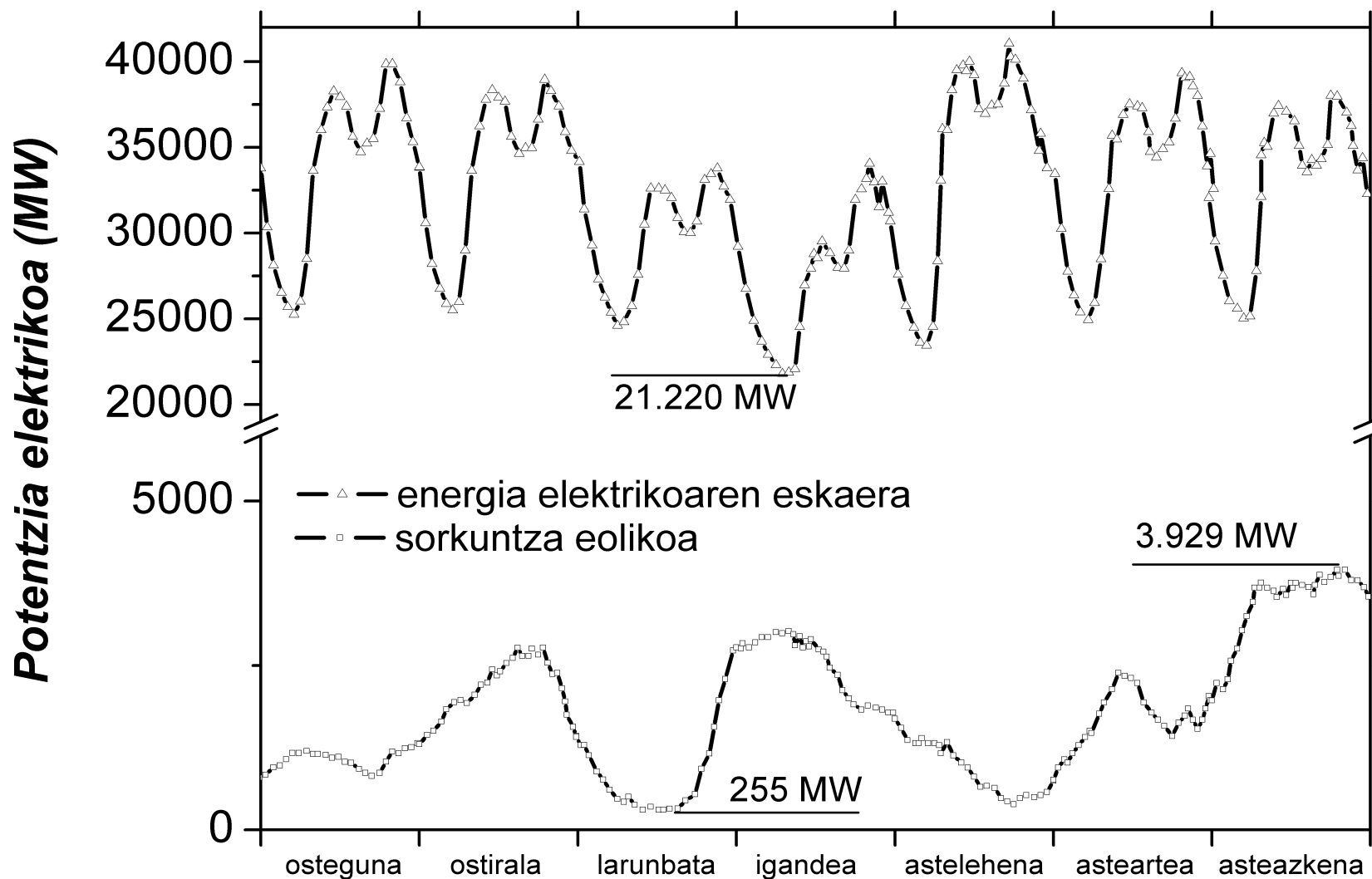
Gehieneko potentzia	5 MW
Hegalen diametroa	126 m
Hegal bakoitzaren luzera	61,5 m
Ardatzaren altuera	90-120 m
Pisua	415 tona

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno

2008ko uztailaren 7a

Kontsumo elektrikoa eta sorkuntza eolikoa Espainian 2006ko urtarrilean

2006.1.12 - 2006.1.18

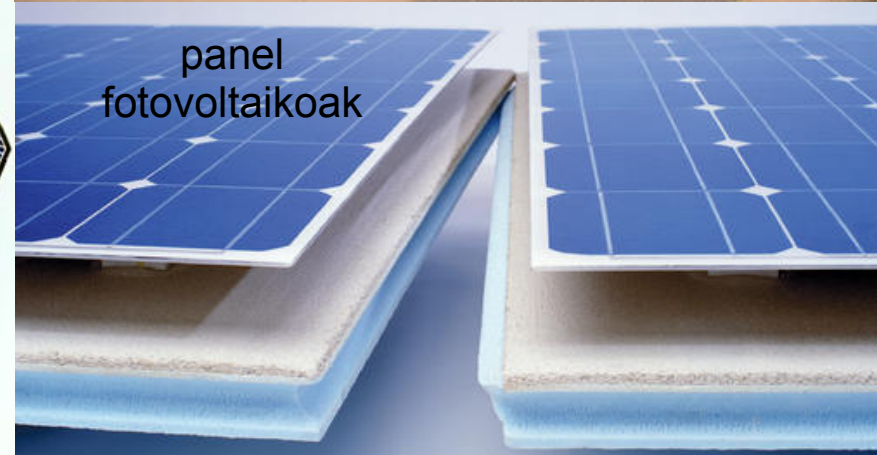
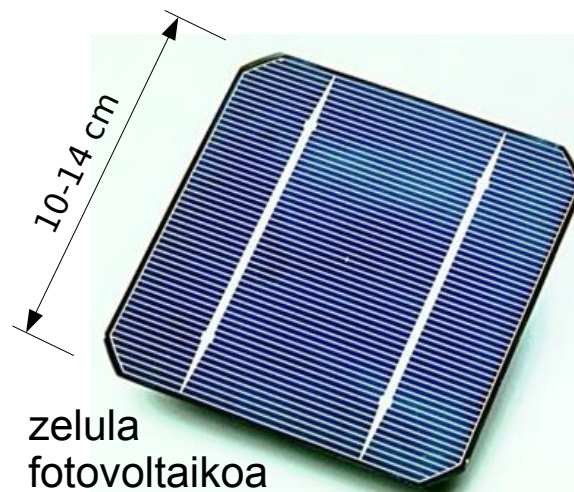
Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno

2008ko uztailaren 7a

Energia fotovoltaikoa

- ✓ Sistema fotovoltaikoak oso modularrak dira.
- ✓ Sistemak, estatikoak izan daitezke. Batzuetan, izpi gehiago jasotzeko, eguzkiaren mugimenduari jarraitzen diote: *sistema jarraitzaileak* dira.
- ✓ Zelula fotovoltaikoek korrante jarraitua ematen dute. Sistema elektronikoen bitartez, korrante jarraitua alferno bihurtzen da, eta sare elektrikora egokitzen da.

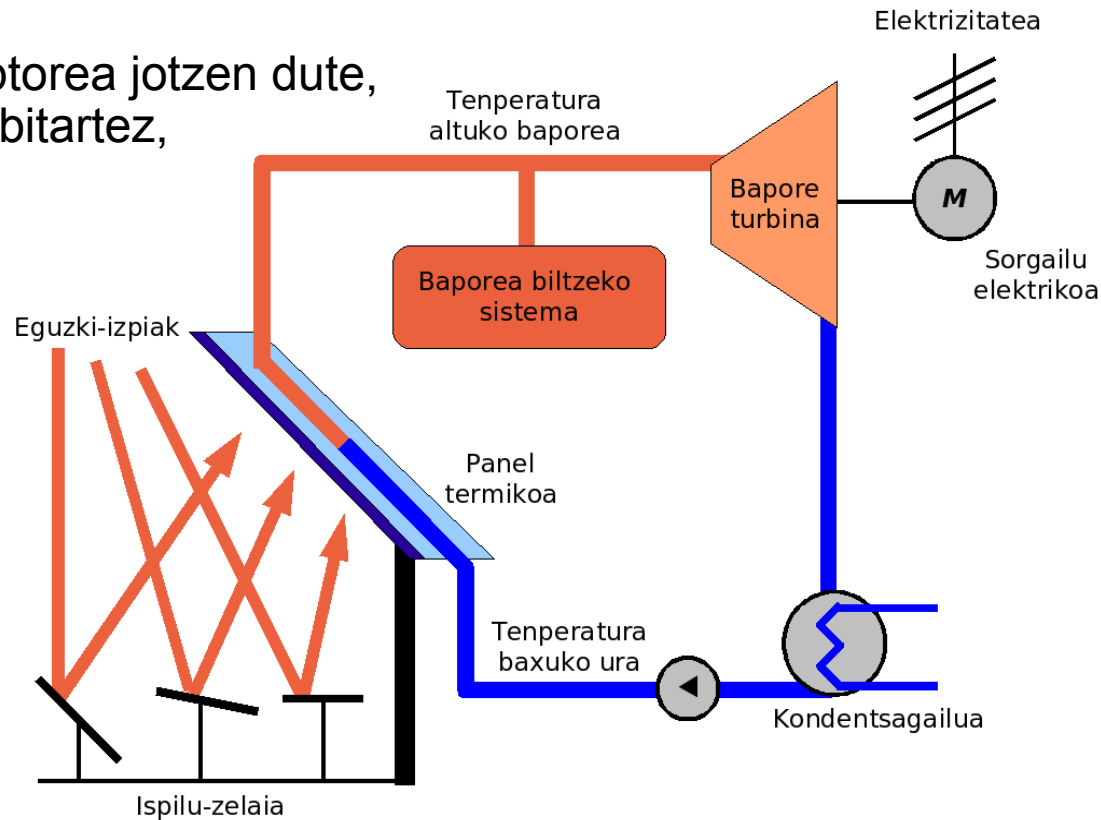
Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno

2008ko uztailaren 7a

Temperatura altuko sistema termikoak:

- ✓ Elektrizitatea sortzeko: behar diren temperaturek KONTZENTRAZIO SISTEMAK eskatzen dituzte.
- ✓ Eguzki-izpiak dorre gainean dagoen errezeptorea jotzen dute, fluido termikoa berotuz. Ziklo termiko baten bitartez, beroa elektrizitate bihurtzen da.
- ✓ Beroa bil daiteke.
- ✓ Munduan, 2004an **400 MW**.
- ✓ Sistema hauek zero garbia eskatzen dute!!

Power Tower "Solar II" (California)

Potentzia	10 MW
Dorrearen altuera	91 m
Ispiluak	1.926
Kostua	4 US\$/W

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno
2008ko uztailaren 7a

Biomasa eta bioerregaiak

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno

2008ko uztailaren 7a

Biomasa eta bioerregaiak

- ✓ Biomasa iturri berriztagarri nagusia da munduan.
- ✓ Pilatu daiteke; erabil daiteke beroa edota elektrizitatea sortzeko, eta teknologiak sinple samarrak dira.
- ✓ Bioerregaiak, egun, gasolina eta gasoliaren ordezkotuzen bakarrak dira
- ✓ Kostuak lehiakorrek omen dira, eta produktibitate netoak **2-3 tpb/ha/urte** inguruan dabilta landa-eremu onenetan.
- ✓ **Baina gasolinaren kontsumoa ordezkatzek izugarritzko eremuak eskatuko lituzke!!**

<i>Erregaiak</i>	<i>Ekoizpena, 2004an</i>
Gasolina, munduan	830 Mtpb
Ethanol munduan, nagusiki Brasil eta EEBB	14,5 Mtpb
Biodiesel munduan, nagusiki Alemania	2,1 Mtpb
<i>Landare-olioen ekoizpena, munduan</i>	<i>70 Mtpb</i>
Erreferentziak (2004an)	
EAEko gasolina-kontsumoa	0,3 Mtpb
EAEko gasolio-kontsumoa	1,4 Mtpb

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno

2008ko uztailaren 7a

Caparroso (Nafarroa Garaia)

Nafarroa Garaian bioerregaiak intentsiboki ekoiztuko balira...

<i>Erabilitako eremuak</i>	<i>3.000 km² (NFEko eremuaren %30)</i>
<i>Produktibitatea</i>	<i>2 tpb/ha</i>
<i>Ekoizpena</i>	<i>0,6 milioi tpb</i>
<i>Garraio-kontsumoa EAEn, 2004an</i>	<i>1,7 milioi tpb</i>

Petrolio deribatuen kontsumoa neurritz kanpoko da!!

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

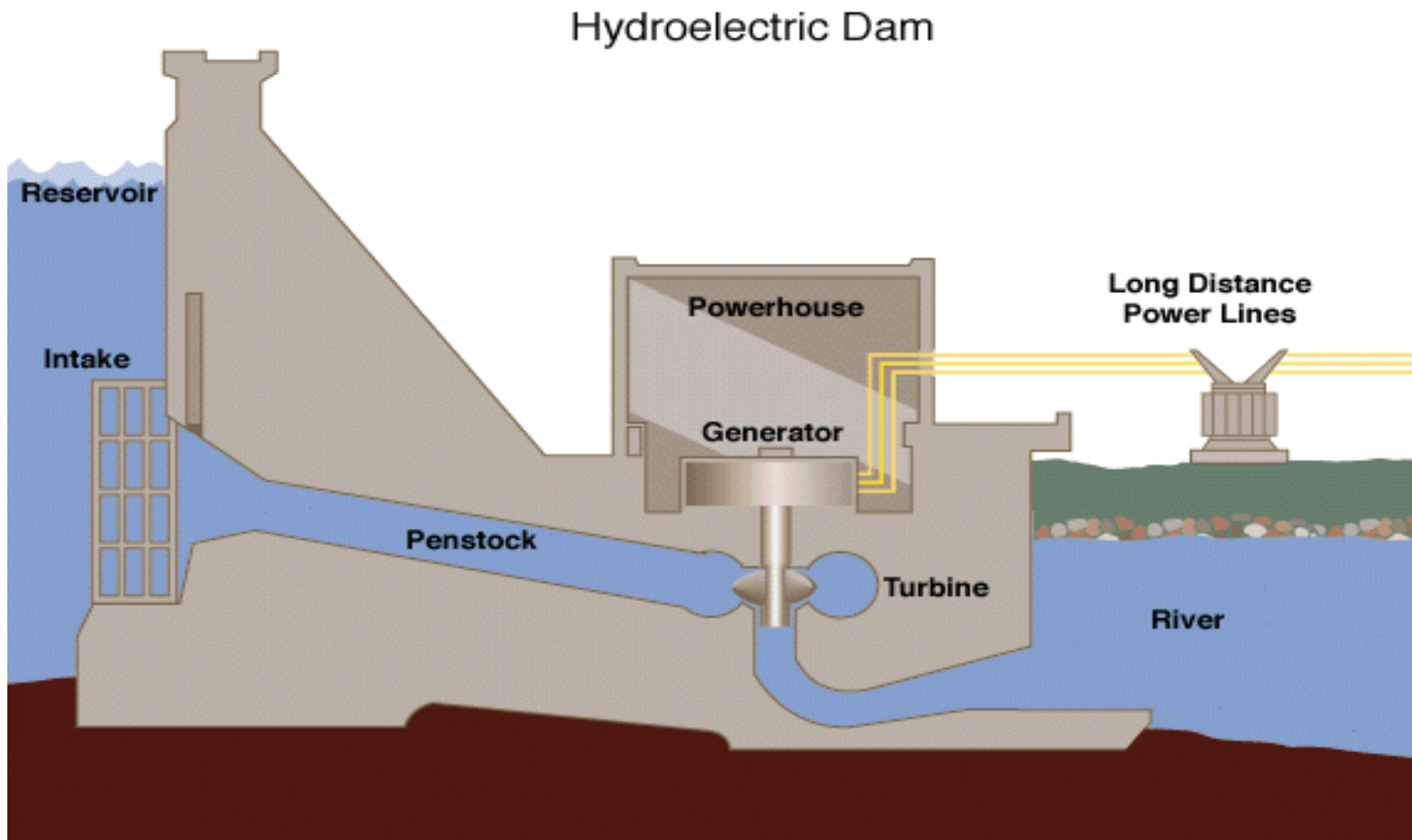
Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno 2008ko uztailaren 7a

Energia hidroelektrikoa

Ibaien energia hidraulikoak potentzialtasun handia dauka elektrizitatea sortzeko.

Izan ere, munduko sorkuntza instalaziorik handienak zentral hidroelektriko erraldoiak dira.

Hala ere, potentzialtasuna mugatua da, eta ura beste gauza askotarako ere erabili behar da.

Ondorioak

- ✓ Erregai fosilen kontsumoak ezin du amaigabe hazten jarraitu.
  - ✓ Etorkizunean energia-fluxu berriztagarrien erabilera gero eta funtsezkoagoa izango da.
  - ✓ Energia kontsumo ereduak aldatu beharko dute.
  - ✓ Mirariak ez dira existitzen!
- Energia berriztagarriek mugak dituzte, eta baita arazo teknologikoak ere.

Helburua: iraunkorra den gizartea

- ✓ Energia gutxiago kontsumituko dugu, nagusiki jatorri berriztagarrikoa.
- ✓ Garraioa ulertzeko era aldatu beharko dugu:
garraio publikoa gehiago erabili, eta pribatua askoz gutxiago; airekoa sakonki mugatu.
Orokorki, mugikortasuna murriztuko da.
- ✓ Desglobalizazio moduko prozesu bat jasango dugu.
- ✓ Naturatik askoz urbilago bizi izango gara, naturari erneago: noiz egingo duen euria, ea aizea ibiliko den, uzta nolakoa izango den...
- ✓ Gizarte iraunkor batean nekazaritza iraunkorra eta sendoa funtsezkoa izango da gizarte osoa sostengatzeko. Elikadura ohiturak aldatu beharko ditugu.
- ✓ Soiltasuna funtsezkoa izango da gure bizimoduan eta kontsumo ohituretan.
- ✓ Aurrean sakrifizio asko burutu beharko ditugu: beharrezkoa izango da sakrifizio horiek gizartean justiziaz banatzea, eta ez betikoen bizkarren gainean uztea.
- ✓ Horrela jokatzuz gero (soiltasuna + justizia), eszenatoki hau ez da batere hondamenezkoa.

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno

2008ko uztailaren 7a

Kalkulu batzuk egiten (I):

sistema fotovoltaikoek ekiditen dituzten CO₂ isurketak

- ✓ EHUK EVeren laguntzarekin 226,8 kW-eko sistemak instalatu ditu. Zenbat CO₂ isurketa ekiditen dute?
- ✓ Euskal Herrian sistema fotovoltaikoen produktibitatea 1.300 ordu inguru izan daiteke, batez beste:

$$E = 226,8 \text{ kW} \times 1.300 \text{ ordu} = 294,84 \text{ MWh}$$

IPCCren arabera, ikatzeko zentral termiko batean CO₂ isurketa zera da: 4,13 tCO₂/tpb ikatz

Zentral konbentzional batean efizientzia %38 da:

$$294,84 \text{ MWh} \times \frac{1}{0,38} \times \frac{1 \text{ tpb}}{11,67 \text{ MWh}} = 18,94 \text{ tpb ikatz}$$

$$18,94 \text{ tpb ikatz} \times \frac{4,13 \text{ tCO}_2}{1 \text{ tpb ikatz}} = 274,6 \text{ tCO}_2$$

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno

2008ko uztailaren 7a

Kalkulu batzuk egiten (II):

Zenbat CO₂ isurtzen du Boroako zentralak orduko?

- ✓ Boroako zentralak 755 MW ditu, %55eko efizientziarekin gas naturala erre eginez. IPCCren arabera, gas naturalaren isurketak 2,36 tCO₂/tpb dira.

$$755 \text{ MW} \times 1 \text{ ordu} = 755 \text{ MWh}$$

$$755 \text{ MWh} \times \frac{1}{0,55} \times \frac{1 \text{ tpb}}{11,67 \text{ MWh}} = 117,63 \text{ tpb gas natural}$$

$$117,63 \text{ tpb gas natural} \times \frac{2,36 \text{ tCO}_2}{1 \text{ tpb gas natural}} = 277,6 \text{ tCO}_2$$

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno

2008ko uztailaren 7a

Kalkulu batzuk egiten (III):

Garoñako zentral nuklearra ordezkatu nahi dugu biomasa erretzen duen zentral termiko batekin. Zein eremu behar da iraunkortasunez biomasa ekoizteko?

- ✓ Garoñako zentralak 485 MW-eko potentzia dauka, eta karga faktorea %85 inguru da. Efizientzia termikoa %38 da.

$$485 \text{ MW} \times \frac{8.760 \text{ ordu}}{1 \text{ urte}} = \frac{4,24 \text{ TWh}}{1 \text{ urte}}$$

$$\frac{4,24 \text{ TWh}}{1 \text{ urte}} \times \frac{1}{0,38} \times \frac{1 \text{ tpb}}{11,67 \text{ MWh}} = 958.060 \frac{\text{tpb biomasa}}{1 \text{ urte}}$$

- ✓ Biomasaren produktibitate iraunkorra 1 tpb/hektarea/urte da (gehienez).

$$958.060 \frac{\text{tpb biomasa}}{1 \text{ urte}} \times \frac{\text{hektarea} \times \text{urte}}{1 \text{ tpb biomasa}} = 958.060 \text{ ha} = 9.580,6 \text{ km}^2$$

Nafarroako azalera: 10.000 km².

Energia, industria kimikoa eta bitxikeriak

Energia urriko mundu baterako gida - Gorka Bueno

2008ko uztailaren 7a

Kalkulu batzuk egiten (eta IV):

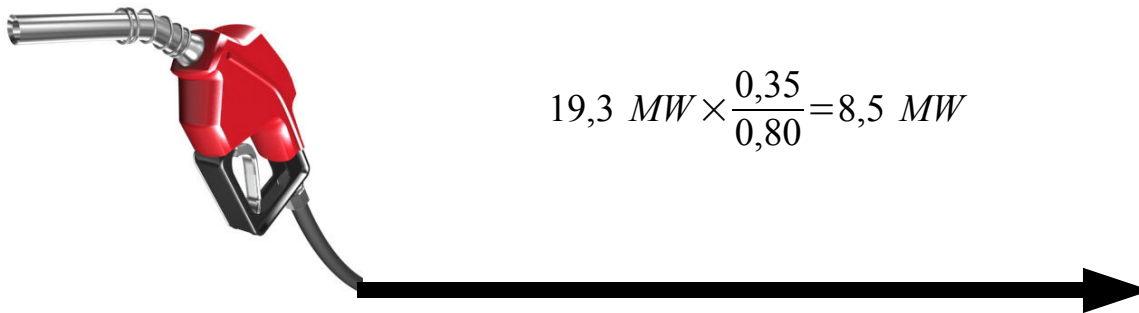
Zein potentzia elektriko behar da auto elektriko baten depositua betetzeko?

(denbora berean, noski)

- ✓ 50 litroko depositu bat gasolinaz betetzeko, 75 segundo behar dira (1,5 s/litro). Gasolinaren energia dentsitatea 45 MJ/kg, edo 29 MJ/litro da. Depositua betetzearen potentzia baliokidea zera da:

$$\frac{29 \frac{MJ}{litro} \times 50 \text{ litro}}{75 \text{ segundo}} = 19,3 \text{ MW}$$

- ✓ Auto elektriko batean motorra elektrikoa da: motor elektrikoaren efizientzia (%80) diesel motorrarena (%35) baino altuagoa da:

$$19,3 \text{ MW} \times \frac{0,35}{0,80} = 8,5 \text{ MW}$$

